

סמכות ועדת ערר בארנונה ע"ד ירון דיין

פסק הדין עליון חדש יחסית העוסק בסוגיית היקף סמכויותיהם של גופי ערר והיחס בין סמכויותיהם לבין סמכויות בתי המשפט הינו רע"א 2425/99 עיריית רעננה ואח' נ' י.ח. יזום והשקעות בע"מ ואח'. בפס"ד עיריית רעננה עלתה לדיון שאלת היחס בין סמכויות בתי המשפט לבין סמכויות ועדת הערר לביוב הפועלת מכוח סעיף 30 לחוק הרשויות המקומיות (ביוב) תשכ"ב – 1962 וכן סמכויות הערר הנתונות לשר הפנים מכוח סעיף 28 לפקודת העיריות (אספקת מים) 1936 אגרת הנחת צינורות מים.

בעקבות פסק דין זה הגיע פס"ד חבס (ע"א 2600/00 עיריית הרצליה נ' חבס) אשר החיל את רעיון הרחבת סמכויות ועדת הערר מפס"ד עיריית רעננה, גם על ועדת ערר בארנונה והביא גואל לציון (או יותר נכון לב"כ הרשויות המקומיות) שכן בכל טענה המגיעה לבית המשפט יוכלו הרשויות לטעון לסמכות ועדת הערר הביתית החמימה והידידותית שלא לעיתים קרובות תפסוק כנגד הרשות.

ברם פס"ד חבס שגוי מיסודו. נקודת המוצא בפס"ד עיריית רעננה היא ש: **"גופי הערר אמורים לפעול במסגרת הסמכויות שהוקנו להם בחוקים מכוחם הוקמו ומסגרת זו היא המגדירה את מרחב פעולתם"** ואילו מקום שאין הגדרה בחוק של סמכויות הועדות (כמו ועדת הביוב וועדת המים) יש מקום לפרשנות רחבה של סמכויות הועדה. בעניין הארנונה, סמכותה של ועדת הערר לפי חוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), מצומצמת אך לעילות השגה המפורטות בסעיף והן: טעות באזור בו מצוי הנכס, בסוג הנכס, בגודל הנכס, בשימוש בנכס או שהמחויב אינו המחזיק למעשה בנכס. עוד קובע סעיף 3(ב) מפורשות, כי מנהל הארנונה וועדת הערר אינם מוסמכים לדון בשאלה אם מעשה המועצה של הרשות המקומית בהטלת הארנונה או בקביעת סכומיה היה נגוע באי-חוקיות מעבר לסוגיות שצוינו במפורש.

כל פרשנות המרחיבה את מילות הסעיף בניגוד לכוונת החוק, הנה פרשנות שגויה ומרחיקת לכת שיש לתקנה בהקדם. פסק דין זה הנו מנוגד גם לרוח פסיקת בתי המשפט בענייני ארנונה. בג"ץ 351/88 **טית בית בע"מ נ' עיריית פתח תקוה** שהנו המרחיב ביותר בפרשנות לסעיף 3(א) לחוק הערר עסק בחישוב שטח של מבנה ולכן קל היה לומר שהנו במסגרת עילת "גודל" הנכס. כך גם נאמר בע"א 4452/00 **ט.ט. טכנולוגיה מתקדמת בע"מ נ' עיריית טירת הכרמל**: "טענה בדבר חיוב רטרואקטיבי בתשלומי ארנונה, הינה טענה משפטית בעלת אופי עקרוני שככל הנראה אינה נכנסת לגדרו של סעיף 3(א)(2) לחוק הערר" וכך גם ההלכה בפסיקה מחוזית רבת שנים לגבי שאלות של חוסר סבירות, אי חוקיות וכד' וראה למשל עניין חרס, ד.ג.ש חניוניים, יאיר ש. שיווק, שירותי בריאות כללית - קרית אונו, ג.ר.א.ס - חיפה, שיקרצ'י, דסיון סיסטמס, יוסף עזריאל - ירושלים, יוסף אברהם - חיפה, שאול קרשין, סולומון - חדרה ובנק הפועלים - תל-אביב יפו. פסקי דין רבים אלה קבעו הלכות מנוגדות לעניין חבס. גם פסק דין זר מעט לתחום הארנונה, עע"ס 3518/02 **רמזי יוסף ג'רבי נ' יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובנייה ירושלים**, מזכיר את שאלת הסמכויות בארנונה בחלוקה הנכונה כפי שהוצגה על ידינו.

יתר על כן, חוק בתי משפט לעניינים מנהלים קובע במפורש את סמכות בית המשפט המינהלי לשני מקרים: **עתיירה** נגד החלטה של רשות ב"ענייני ארנונה לפי כל דין, למעט החלטות של שר הפנים, שר האוצר או שניהם יחד" ו**בערעור** על החלטת ועדת ערר לארנונה. כל ניסיון להרחיב את סמכויות ועדת הערר לארנונה תפגע ישירות בסמכויות בית המשפט לעניינים מינהליים בניגוד גמור ללשון חוק הערר וללשון חוק בית המשפט לעניינים מינהליים.

שופטי בית המשפט המחוזי בעניין חבס טעו בכך שאימצו מפסק הדין בעניין רעננה את ההלכה הצרה, קרי, התוצאה הסופית, מבלי להתעמק באבחנה המרכזית שם – לועדת הערר בביוב ובמים אין הגדרת סמכויות בחוק. ניתן עוד לומר שהלכת חבס מקומה בפנתיאון הפסיקה ש"אין להתעמק בה ולהסתמך עליה יתר על המידה". טוב לנו עם פסיקה אחרת שצוינה לעיל, רבה וטובה, הנשארת במסגרת החוק ומקיימת אותו כלשונו.